Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 1 października 1935

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł, półrocznie 10,— zł, kwartalnie 6.50 zł.

Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 19 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** ROK 14

Z Wystawy Związku Obrony Przem. Polskiego „Wszystko dla Pani".

W niedzielę, 22 września br. odbyło się na terenie Międzynarodowych Targów w Poznaniu otwarcie propagandowego pokazu przemysłu polskiego, zorganizowanego przez Związek Obrony Przemysłu Polskiego, przy współudziale Związku Pań Domu. Pokaz ten nosi nazwę: „Wszystko dla Pani". Protektorat nad pokazem objął łaskawie p. wojewoda dr. Kwaśniewski.

Przed otwarciem przemówił krótko w imieniu Prezydjum i Zarządu Związku p. prezes Maciejewski, witając na wstępie zast. p. wojewody, p. Prezydenta st. m. Poznania, przedstawicieli władz, urzędów, organizacyj i gości.

Omawiając zasadniczy cel wystawy podziękował mówca za pomoc jaką okazywano powszechnie tej sprawie.

Po tem przemówieniu w zast. p. wojewody dokonał otwarcia wystawy p. nacz. Dr. Hempowicz.

W ostatnim numerze „Życia Gospodarczego", pisząc o metodach pracy organizacyj, mających na celu walkę z inwazją obcego przemysłu, zaznaczyliśmy, że akcja ta, aby była skuteczną, musi sięgać do najszerszych warstw społeczeństwa.

Społeczeństwo obecnie zmęczone jest ogólnikami, przytłoczone „imponującym" bezładem większości imprez. „Wszystko dla Pani" zrywa z temi tradycjami. Wystawa zorganizowana jest dla ściśle określonej warstwy i jako taka mogła do wymagań i zainteresowań tej warstwy całkowicie się zbliżyć. Zbliżenia tego dokonano przez bardzo staranny i logiczny dobór wystawców, układ wewnętrzny poszczególnych stoisk, jak również przez zorganizowanie w ramach wystawy większej ilości wykładów i pokazów. Wystawa mimo dość poważnych rozmiarów nie nuży, nie wykraczając naogół poza ramy wskazane w tytule.

Znajdujemy na wystawie wszystko, co może zainteresować ogół pań: produkty spożywcze, konserwy, urządzenia kuchenne, meble, garderobę, galanterję, wyroby lniane, wełny, kosmetyki i wiele innych.

Z satysfakcją notujemy m. in. wysoki poziom eksponatów. Całość zestawiona jest z sensem i dobrym smakiem: nie brak pomysłowego stoiska L. O. P. P., „Vesty", czy też Kom. Kasy Oszcz., oraz różnych pomysłowych stoisk wyrobów ludowych.

W trakcie zwiedzania organizatorzy przy pomocy zestawień i napisów w sposób dyskretny przypominają gościowi rzecz zasadniczą: „Kupuj tylko wyroby krajowe". Wystawa pod hasłem: „Wszystko dla Pani" jest jedną z dobrze udanych imprez.

Przed Jubileuszem.

Donosiliśmy już w jednym z poprzednich numerów o rocznicy 25-lecia istnienia Związku Fabrykantów w Poznaniu, które przypadało na dzień 14-go bm.

W dniu tym w znacznej ilości czasopism ukazały się obszerniejsze artkuły i notatki, poświęcone Związkowi.

Informowaliśmy czytelników, że obchód Jubileuszu odbędzie się w 2-ej połowie października rb. Dziś możemy podać dalsze szczegóły, opracowane przez Komisję Jubileuszową.

Dzień obchodu wyznaczono na 26 października. Obchód rozpocznie się Mszą św. w Kościele św. Marcina. O godzinie 11-tej w auli reprezentacyjnej Wyższej Szkoły Handlowej odbędzie się uroczyste zebranie.

Na program zebrania złożą się m. in.: 1) Otwarcie zebrania przez prezesa S. Samulskiego, 2) przemówienia delegatów, 3) wręczenie dyplomów Związku, 4) referat prof. U. P. Dr. Taylora p. t. „Kapitał społeczny a przemysł".

Po zebraniu odbędzie się wspólne śniadanie, na które zaprosi Związek Fabrykantów przedstawicieli władz i organizacyj oraz członków z dołączeniem dokładnego programu uroczystości.

Druk Księgi Pamiątkowej, o której informowaliśmy, już jest w pełnym toku i w pierwszej połowie października zostanie ona rozesłana wszystkim członkom Związku.

Sześcioletni plan budowy dróg w Polsce.

Rok 1934 jest przełomowy w naszej gospodarce drogowej. W roku tym pobudowano 138 km. nowych dróg bitych, ułożono 246 km. nowej ulepszonej nawierzchni, wykonano roboty konserwacyjne na długości 6.300 km. dróg państwowych. Jednocześnie ustalone zostały źródła kredytowe, umożliwiające podjęcie na szeroką skalę zakrojonej akcji robót drogowych w Polsce. Akcja drogowa prowadzona jest obecnie w Polsce z dochodów Państwowego Funduszu Drogowego, z kredytów uzyskanych dzięki Funduszowi Pracy, oraz z przeznaczonej na roboty drogowe części wpływów Pożyczki Inwestycyjnej.

Do końca bieżącego roku ukończone zostanie 400 klm. ulepszonej nawierzchni oraz 175 km. państwowych dróg bitych. Jest to fragment sześcioletniego planu drogowego, którego realizację — w oparciu o wspomniane wpływy — rozpoczęło Ministerstwo Komunikacji. Plan ten przewiduje m. in. ułożenie ulepszonej nawierzchni z kostki kamiennej, betonu, klinkieru, asfaltu itp. na długości 4.762 km. dróg bitych, budowę 1.102 km. nowych dróg bitych, utrzymanie w należytym stanie 20.000 km. dróg bitych, pozostających pod opieką Państwa, budowę całego szeregu mostów oraz subwencje dla samorządów, przewidującą budowę licznych mostów oraz 4.000 km. dróg.

W ramach tego planu w ciągu 2-ch lat znaczna część dróg naszych zaopatrzona zostanie w ulepszoną nawierzchnię. Akcja ta obejmuje przedewszystkiem główne trakty komunikacyjne, posiadające największe znaczenie gospodarcze oraz międzynarodowo - turystyczne. Z pośród tych traktów wykonywane są obecnie roboty na szlaku Warszawa — Poznań — Zbąszyń, Warszawa — Kraków — Zakopane, Warszawa — Częstochowa — Zagłębie Dąbrowskie — Zagłębie Śląskie — granica Państwa (w kierunku Pragi i Wiednia), oraz Warszawa — Łowicz — Łódź — Pabjanice — Zduńska Wola — Kalisz — trakt o wielkiem znaczeniu gospodarczem, obejmujący cały szereg miast o pierwszorzędnem znaczeniu przemysłowem. Prócz tych traktów buduje się obecnie cały szereg dróg na Kresach Wschodnich, których celem jest przedewszystkiem podniesienie gospodarcze tych ziem.

Sprawy podatkowe.

Wyjaśnienia w sprawie stosowania ulg w spłacie zaległości podatkowych.

W związku z wątpliwościami, jakie nasunęły się przy wykonywaniu rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25. 9. 1933 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, o ulgach w spłacie zaległości podatkowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 713) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 20. XI. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 816) — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 31. VIII. 35 r. L. D. V. 14479/1/35 wyjaśniło co następuje:

1. Rozłożone na raty na podstawie omawianego rozporządzenia zaległości podatkowe mogą być spłacane nietylko gotówką, lecz również świadczeniami w naturze, zgodnie z obowiązującemi w tej mierze przepisami. Spłaty temi świadczeniami powodują takie same skutki, jak wpłaty gotówką (umorzenie 1/4 części zaległości z § 8) pod warunkiem jednakowoż, że płatnik równocześnie z uiszczonemi świadczeniami podatku na rzecz Skarbu względnie najpóźniej przed upływem terminów płatności poszczególnych rat pokryje gotówką zaległości z tytułu dodatków do tego podatku na rzecz samorządów. Płatników, którzy dotychczasowemi wpłatami w naturze na poczet rat już zapadłych pokryli tylko zaległości na rzecz Skarbu, należy wezwać do uiszczenia gotówką zaległości w dodatkach na rzecz samorządów, wyznaczając im w tym celu odpowiedni termin. Płatnicy, którzy wezwaniu temu nie uczynią zadość, tracą prawo do umorzenia i do dalszej ratalnej spłaty.

2. Podania o przyznanie ulg z § 7 i § 8 winni byli płatnicy wnieść najpóźniej w terminie do końca grudnia 1934 r., ze względu na to, że termin płatności I-ej raty przypadał w dn. 1. I. 1935 r. Ponieważ jednak wielu płatników wniosło podania po upływie tego terminu — Ministerstwo Skarbu, aby nie pozbawiać ich prawa do ulg z mocy tego rozporządzenia, upoważniło izby i urzędy skarbowe do merytorycznego rozpatrzenia tych podań pomimo wniesienia po terminie.

3. Płatnikom, którym należy się wynagrodzenie za grunty, przejęte na cele osadnictwa wojskowego, i którym wynagrodzenie to zajęto w swoim czasie egzekucyjnie na pokrycie zaległości podatkowych — określone w omawianem rozporządzeniu ulgi również przysługują, jednakże tylko w odniesieniu do sumy zaległości, jaka pozostaje po potrąceniu zajętego wynagrodzenia. Za zaległość do wysokości zajętego wynagrodzenia egzekucja nie może być wdrażana, lecz winna być nadal wstrzymana do czasu przekazania przez właściwe władze zajętych sum.

W związku z powyższemi zarządzeniami Ministerstwo Skarbu zauważyło, że mają one zastosowanie do zaległości tych płatników, którzy nie skorzystali z przepisów ust. 1 § 13 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 15. IV. 1935 r. oraz do zaległości w podatkach: majątkowym, spadkowym i od darowizn, które rozporządzeniem tem nie są objęte.

Likwidacja nieściągalnych zaległości.

W celu usunięcia z ksiąg bierczych zaległości podatkowych Minister Skarbu na podstawie art. 1 ustawy z dnia 10. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59/1935, poz. 336), § 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. X. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 885) okólnikiem z dnia 7. IX. 1935 r. L. D. V. 30500/1/35 polecił wszystkim izbom skarbowym oraz wszystkim urzędom skarbowym umorzyć wszystkie figurujące w księgach bierczych zaległości bez względu na ich wysokość:

a) w podatkach wojewódzkim od wyszynku i od wzbogacenia się oraz w nadzwyczajnej daninie państwowej z roku 1921 — łącznie z wszelkiemi dodatkami;

b) w grzywnach i karach pieniężnych w zakresie podatków: gruntowym, od nieruchomości, od lokali, od placów budowlanych, przemysłowym w obu jego formach, dochodowym z obu jego działów, specjalnym od tantjem, od kapitałów i rent, oraz majątkowym, nałożonych orzeczeniami, wydanemi do dnia 31. III. 1933 roku (bez względu na rok przepisu), wyjąwszy grzywny i kary pieniężne, nałożone na podstawie art. 96 ustawy o podatku dochodowym oraz art. 105 ustawy o podatku przemysłowym w poprzedniem brzmieniu.

Dalszym przepisom tego okólnika podlegają zaległości:

1. w podatkach: gruntowym, od nieruchomości, od lokali, od placów budowlanych, przemysłowym w obu jego formach, dochodowym z obu działów, specjalnym od tantjem, od kapitałów i rent oraz majątkowym;

2. w grzywnach i karach pieniężnych, nałożonych na podstawie art. 96 ustawy o podatku dochodowym oraz art. 105 ustawy o podatku przemysłowym w poprzedniem brzmieniu, z wyjątkiem zaległości: a) z wymiarów nieprawomocnych, b) zabezpieczonych na majątku nieruchomym lub wierzytelnościach hipotecznych bez względu na realną wartość tego zabezpieczenia, c) zgłoszonych do masy konkursowej wskutek upadłości, jeżeli postępowanie upadłościowe nie zostało zakończone i d) znajdujących pokrycie w sumach, należnych zobowiązanym od Skarbu Państwa, jak np. z tytułu odszkodowania za przejęte grunty, za wykonane roboty i dostawy itp.

Zaległości, przypadające od płatników (osób fizycznych i prawnych), dla których ostatni przypis dokonany był przed dniem 1. IV. 1931 r. i którzy w okresie po dn. 31. III. 1933 r. nie uskuteczniali żadnych wpłat na pokrycie tych zaległości, podlegają z urzędu całkowitemu umorzeniu, w wypadkach:

1) faktycznej likwidacji przedsiębiorstwa (bez względu na skreślenie lub nieskreślenie z rejestru), zwinięcie warsztatu pracy lub też utraty przez płatnika źródła dochodu, jeżeli zarazem płatnik ten nie posiada innego majątku lub dochodu, na który możnaby skierować egzekucję;

2) śmierci płatnika lub emigracji, jeżeli płatnik nie pozostawił majątku, i jeżeli okoliczności te znane są władzy skarbowej dokładnie, np. na podstawie aktów spadkowych, zaświadczenia właściwej władzy dla spraw emigracyjnych, wiarogodnego zaświadczenia zarządu gminnego itp.; jeżeli płatnik wyjechał do kraju, z którym wiąże Polskę umowa o pomocy prawnej w dziedzinie podatków (Czechosłowacja, W. M. Gdańsk), zaległość może być umorzona po uprzedniem przeprowadzeniu egzekucji w drodze pomocy prawnej i stwierdzeniu przez władze skarbowe tego kraju, iż zaległość jest nieściągalną;

3) zmiany miejsca stałego zamieszkania przez płatnika i niemożność ustalenia jego obecnego miejsca zamieszkania; zaległości jednak mogą być umorzone dopiero w razie negatywnego wyniku poszukiwań obecnego miejsca zamieszkania.

Do wydawania postanowień o umorzeniach upoważnieni są: 1) urzędy skarbowe w wypadkach, gdy ogólna

suma zaległości, podlegająca umorzeniu u jednego płatnika nie przekracza zł 1.000,—, 2) izby skarbowe (Wydział Skarbowy Urz. Woj. Śl.) — bez względu na wysokość zaległości w wypadkach faktycznej likwidacji przedsiębiorstwa, śmierci płatnika lub emigracji, spółkom zaś z ograniczoną odpowiedzialnością oraz innym osobom prawnym — w wypadkach, gdy ogólna suma zaległości, podlegająca umorzeniu u jednego płatnika, nie przekracza zł 50.000—, 3) Ministerstwo Skarbu — w pozostałych wypadkach.

Umorzenia, przewidziane wydanym okólnikiem, stosuje się do łącznej sumy zaległości płatnika we wszystkich podatkach wraz z wszelkiemi dodatkami (państwowemi i niepaństwowemi) oraz w grzywnach i karach pieniężnych w każdym urzędzie skarbowym oddzielnie bez względu na to, czy płatnik ma zaległości jeszcze w innych urzędach skarbowych.

Umorzenie zaległości powoduje automatycznie umorzenie zaległych odsetek i kosztów egzekucyjnych, przypadających od tych zaległości.

Przepisy okólnika mają analogiczne zastosowanie do oddziałów (referatów) bilansowych izb skarbowych w granicach kompetencyj, przyznanych izbom skarbowym.

Przysługujące na podstawie okólnika uprawnienia w zakresie umarzania zaległości wygasają z dniem 31. III. 1936 roku.

Interpretacja ustaw podatkowych a interes Skarbu Państwa.

Sąd Najwyższy w jednym ze swych wyroków (dn. 2 lipca 1935 r. Nr. 1 K. 446/34) wyjaśniając przepisy taryfy świadectw przemysłowych, użył w uzasadnieniu m. in. takiego zwrotu: „Ustawa o podatku przemysłowym, jako szczególna, nie ulega interpretacji rozszerzającej i przepisy jej nie mogą być komentowane z punktu widzenia socjologicznego, polityki gospodarczej itp. Dla ustawy fiskalnej jedno kryterjum jest tylko miarodajne — interes skarbu.“

Ów wyrok Sądu Najwyższego, którego wyjątek cytujemy wyżej, dał sposobność profesorowi Dr. E. Waśkowskiemu do opatrzenia wyroku tego, ogłoszonego w Nr. 7/8 wydawnictwa „Orzecznictwo Sądów Najwyższych w sprawach podatkowych i administracyjnych“ glossą, w której autor poddaje krytyce poglądy Sądu Najwyższego, uzasadniając, że ustawa o podatku przemysłowym nie jest ustawą szczególną oraz że ustawy szczególne, na równi z ustawami powszechnemi, podlegają wykładni rozszerzającej. W dalszym ciągu autor glossy krytykuje stanowisko Sądu odnośnie stwierdzenia, że przy interpretacji ustaw fiskalnych, jedynem kryterjum jest interes Skarbu i przychodzi do wniosku, że przy interpretacji ustaw podatkowych, obowiązują ogólne zasady tłumaczenia ustaw. W tej ostatniej kwestji autor wypowiada następujący pogląd:

„Podług reguły tradycyjnej ustawy fiskalnej należy tłumaczyć, w razie wątpliwości przeciwko Skarbowi (in dubio contra fiscum). Reguła ta była wyrazem panującej za dawnych czasów opinji, że ustawy fiskalne ograniczają zasadę swobodnego rozporządzania obywateli swym majątkiem, a więc jako ustawy wyjątkowe zawsze wymagają interpretacji ścisłej. Opinja ta wynikła z indywidualistycznego poglądu na stosunek państwa do obywateli. Obecnie z rozkwitem etatyzmu ujawnia tendencja wręcz przeciwna: do najbardziej szerokiej wykładni przepisów o świadczeniach na rzecz państwa, czego wyrazem jest i omawiane orzeczenie S. N. Obie te tendencje jednak są błędne. Ustawy fiskalne należą nie do szczególnych, lecz do specjalnych, gdyż nie wprowadzają wyjątku z jakichkolwiek ustaw dla niektórych kateg. osób, lecz ustalają i określają obowiązek wszystk. obywateli w pewnym kierunku, mianowicie co do dostarczania środków materj. państwu, bez czego nie mogłoby ono istnieć. **Wobec tego trzeba je wykładać podług zwykłych prawideł, przekładając, w razie wątpliwości, sens obszerny nad ścisły albo ścisły nad obszerny, zależnie od tego, przy którym norma będzie bardziej sprawiedliwa i celowa.** Z drugiej znowuż strony **niema powodu uważać za „jedyne kryterjum miarodajne“** przy ich interpretacji „interesu Skarbu“, gdyż Skarb nie jest odrębną od państwa osobą z samoistnym interesem: interes Skarbu jest w istocie rzeczy interesem państwa, **interes zaś państwa polega na uregulowaniu stosunków socjalnych, zgodnie z zasadami sprawiedliwości i celowości. Wobec tego interes Skarbu przy stosowaniu ustaw podatkowych bynajmniej nie ogranicza się tylko do tego, żeby ściągać od obywateli jak najwięcej pieniędzy chociażby ze szkodą i nawet ruiną gospodarstw prywatnych: postępować tak znaczyłoby podcinać gałęź, na której się siedzi.“**

Powyższe uwagi prof. Waśkowskiego są bardzo charakterystyczne; istotnie zagadnienie interpretacji ustaw podatkowych jest rzeczą wielkiej wagi. Głos człowieka nauki, uzasadniający tezę, że interpretacja ustaw podatkowych nie może odbiegać od ogólnych zasad i w sposób specjalny uprzywilejować Skarbu państwa, może mieć praktyczne zastosowanie przy rozstrzyganiu sporów, powstałych w konkretnych wypadkach, na tle interpretacji ustaw podatkowych.

W sprawie projektu rozporządzenia o normach szacunkowych i orjentacyjnych dla podatków.

Rozporządzenie to najprawdopodobniej wogóle nie ukaże się, przynajmniej w czasie dającym się przewidzieć. Z jednej strony bowiem już sam projekt rozporządzenia spotkał się z ostrą krytyką samorządu gospodarczego i kół przemysłowych, a z drugiej strony — stwarzanie w pewnym stopniu sztywnych ram dochodowości byłoby sprzeczne z duchem nowej ordynacji podatkowej, w intencji której leży dążenie do wymiarów możliwie zindywidualizowanych, zgodnych z istotnym stanem majątku płatnika.

Kwestję tę naogół zupełnie dobrze rozwiązała dotychczasowa praktyka ustalania norm średniej dochodowości przy współudziale Izb Przem.-Handlowych. Ten system ma m. in. tę zaletę, że daje możność corocznej rewizji tych norm ze względu na fluktuację w dochodowości poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw, jakie w danym roku podatkowym mogą zachodzić.

Regulacja zaległości podatkowych.

Min. Skarbu rozesłało do wszystkich izb skarbowych i urzędów skarbowych okólnik z wyjaśnieniem, że obligacje 6% Pożyczki Narodowej i 5% Konwersyjnej powinny być przyjmowane na spłaty odroczonych zaległości w podatkach państwowych: gruntowym, przemysłowym od obrotu, dochodowym, od nieruchomości, od lokali, od placów budowlanych i wojskowym wraz z dodatkami państwowemi i samorządowemi.

Na poczet zaległości podatkowych winna być zaliczona wartość nominalna obligacyj oraz wartość bieżącego kuponu po dzień złożenia obligacyj.

Podatek dochodowy od świadczeń socjalnych pracownika pokrywanych przez pracodawcę.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 13 marca 1935 r. (L. rej. 8572/32) ustalił następującą tezę:

Pracodawca, opłacający za swych pracowników świadczenia socjalne, do których ponoszenia są ustawowo obowiązani sami pracownicy, powinien potrącać powyższym osobom podatek dochodowy (zgodnie z działem II ustawy o podatku dochodowym) od kwoty ogólnego wynagrodzenia, a więc z uwzględnieniem także tych kwot, które pracodawca uiszcza tytułem świadczeń socjalnych zamiast pracownika.

Z motywów Trybunału:

„W myśl art. 109 i 110 ustawy o podatku dochodowym, podatek dochodowy z działu II tejże ustawy przypada do zapłaty od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę. W myśl art. 20 ustawy za dochód z uposażeń służbowych emerytur i z najemnej pracy uważa się wszelkiego rodzaju wynagrodzenia, jakie podatnik uzyskuje ze swego stosunku służbowego lub z tytułu najmu pracy łącznie ze wszystkiemi dodatkami. Rozważając na tle powyższych przepisów prawnych charakter wydatków, ponoszonych przez pracodawców za pracowników z tytułu świadczeń socjalnych, do ponoszenia których są ustawowo obowiązani pracownicy — N. T. A. zgodnie ze stanowiskiem władzy pozwanej uznał, iż tego rodzaju wydatki są podwyższeniem wynagrodzenia względnie dodatkowem wynagrodzeniem pracowników. W tych bowiem przypadkach pracownicy obok zasadniczego wynagrodzenia otrzymują ponadto kwoty, które za nich pracodawca wypłaca tytułem świadczeń socjalnych, a które to świadczenia w przeciwnym razie byłyby potrącone z zasadniczego uposażenia względnie wynagrodzenia pracowników.

Na tego rodzaju kwalifikację kwot wypłacanych przez pracodawców za pracowników tytułem świadczeń socjalnych, pozostaje bez wpływu fakt. że kwot tych nie otrzymują do rąk pracownicy. W myśl art. 110 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym, podatek dochodowy z działu II ustawy potrąca się od wszelkich uposażeń, względnie wynagrodzeń za najemną pracę, bez jakichkolwiek potrąceń, a nie ulega wątpliwości, że w rozpoznanym przypadku uposażenie, względnie wynagrodzenie ogólne pracownika stanowią wypłaty uposażenia względnie wynagrodzenia zasadniczego plus kwoty, do których uiszczenia zobowiązał się pracodawca tytułem świadczeń socjalnych.

Na powyższą kwalifikację opłat socjalnych, ponoszonych przez pracodawcę za pracowników w świetle przepisów ustawy o podatku dochodowym, musi również pozostać bez wpływu, jako nieistotny dla sprawy, przytoczony w skardze okólnik Ministerstwa Opieki Społecznej, postanawiający, że o ile pracodawca uiszcza przypadającą na ubezpieczonego część składki ubezpieczeniowej, to kwoty tej nie należy wliczać do zarobku ubezpieczeniowego.

Rozpoznawana kwestja była już pośrednio przedmiotem orzecznictwa N. T. A., a to w sprawie potrącalności świadczeń socjalnych, ponoszonych przez pracodawców za pracowników przy wymiarze podatku dochodowego dla pracodawców. W orzecznictwie swoim, a w szczególności w wyroku z dnia 18 lutego 1931 L. Rej. 4135/28 r. (zbiór wyroków N. T. A. z 1931 r. Nr. 425 S.) N. T. A. stanął na stanowisku, że jeżeli „pracodawca przyjmuje wobec pracownika zobowiązanie do uiszczenia za niego opłaty do Kasy Chorych, świadczenie to ma charakter dodatkowego wynagrodzenia, dawanego pracownikowi ze względu na stosunek służbowy".' Z wyroku tego wynika zatem, że opłaty socjalne, ponoszone przez pracodawcę za pracownika są dodatkowem wynagrodzeniem pracownika, a ponieważ tego rodzaju dodatkowe wynagrodzenia podlegają podatkowi dochodowemu z działu II ustawy o podatku dochodowym, przeto i pod tym kątem widzenia stanowisko zajęte przez władzę pozwaną w zaskarżonem orzeczeniu należało uznać za trafne.

W związku z podniesioną w skardze okolicznością, iż w przypadku wymiaru z urzędu podatku dochodowego z działu II ustawy o podatku dochodowym wstecz za okresy przeszłe pracodawca niema możności potrącenia podatku z wynagrodzenia pracownika, należy zauważyć, że ustawa o podatku dochodowym nie uzależnia dokonywania z urzędu wymiaru podatku dochodowego z działu II ustawy od możliwości potrącenia przez pracodawcę wymierzonego z urzędu podatku od wynagrodzeń pracowników, wręcz przeciwnie — z przepisów tej ustawy wynika niedwuznacznie, iż za wymierzony z urzędu podatek wobec Skarbu Państwa jest odpowiedzialny pracodawca".

Ustalenie zasady, że opłaty ponoszone za pracownika stanowią podwyższenie wynagrodzenia pracownika, w konsekwencji powoduje obowiązek:

a) opłacania również i świadczeń socjalnych od kwot, które zamiast pracownika zapłacił pracodawca;

b) opłacania w wypadkach gdy pracodawca opłaca za pracownika podatek dochodowy świadczeń socjalnych i podatku dochodowego od tej kwoty.

Sprawy socjalne.

Podstawa dla wymiaru składki ubezpieczeniowej.

Podstawą dla wymiaru składki ubezpieczeniowej jest ustalone pracownikowi wynagrodzenie. W związku z zagadnieniami wymiaru składek ubezpieczeniowych, wyłania się często kwestja, czy w razie pokrywania przez pracodawcę całkowitej składki z własnych funduszów, bez potrącenia pracownikowi części ustawowo przewidzianej, podstawę wymiaru składek winno stanowić pobierane przez pracownika wynagrodzenie, czy też wynagrodzenie powiększone o część składki przypadającej na niego, a nie potrąconej.

Ministerstwo Opieki Społecznej pismem z dnia 30 lipca 1935 r. Un. 2/6-5 udzieliło następującego wyjaśnienia:

„Przepisy Ustawy z dnia 28. III. 33 r. o ubezpieczeniu społecznem (art. 310) jak również rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 24. XI. 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (art. 101) nakładają na pracodawcę odpowiedzialność za wpłacenie instytucji ubezpieczeniowej całkowitej składki ubezpieczeniowej, nie nakazują natomiast, by część składki, jaka przypada na pracownika koniecznie była mu potrącona z jego wynagrodzenia. To też nic nie stoi na przeszkodzie do pokrycia całkowitej składki przez pracodawcę z własnych funduszów, skoro pracodawca dobrowolnie godzi się na to. W konsekwencji powyższego podstawą dla wymiaru składki ubezpieczeniowej jest ustalone pracownikowi wynagrodzenie, a nie wynagrodzenie powiększone o część składki, przypadającej na niego".

Zwracamy jednak uwagę, że przy wymiarze podatku dochodowego od uposażeń, władze skarbowe traktują tę sprawę zupełnie inaczej, obliczając podatek od sumy wypłaconego wynagrodzenia plus niepotrącone składki.

Komunikacja

Rewizja taryfy osobowej.

W Ministerstwie Komunikacji zakończono prace nad rewizją dotychczasowej taryfy osobowej. Przyjęte wnioski zmierzają z jednej strony do potanienia w niektórych relacjach obecnej taryfy osobowej, a z drugiej do uproszczenia tej taryfy. Dotychczas bowiem rozrost uprawnień ulgowych, tabel ulgowych oraz rozmaitego rodzaju zaświadczeń, legitymacji i biletów ujemnie wpływał na szybkość załatwiania pasażerów, utrudniając jednocześnie prawidłową kontrolę biletową i konduktorską. Dlatego też przy nowem wydaniu taryfy osobowej będzie wprowadzony szereg uproszczeń, które ułatwią publiczności korzystanie z kolei, a personelowi kolejowemu umożliwią orjentację i nadzór nad prawidłowem stosowaniem taryfy.

Jedną z zasadniczych zmian, które wprowadzi nowa taryfa osobowa będzie sprowadzenie taryfy normalnej do poziomu taryfy podmiejskiej, dzięki czemu odpadnie wiele nieporozumień, omyłek i kwestji w dziedzinie dopłat lub korzystania z niewłaściwych pociągów. Sprowadzenie taryfy normalnej do poziomu podmiejskiego wyrazi się w tem, że przy przejazdach w odległościach do 80 klm. obecna taryfa kolejowa ulegnie zniżce o 25 proc. Zniżka ta będzie stopniowo spadać przy odległościach do 180 klm. natomiast przy odległościach powyżej 180 klm. stawki nowej taryfy osobowej będą odpowiadały obecnym stawkom. Na inowacji tej zyska głównie ruch t. zw. międzywiejski, tj. przy niedużych przejazdach kolejowych między miejscowościami, które dotychczas nie korzystały z dobrodziejstw taryfy podmiejskiej. Kolej spodziewa się, że po wprowadzeniu tej stosunkowo znacznej redukcji cen biletów kolejowych na niewielkich odległościach, wzmoże się ruch pasażerów, którzy dotychczas niejednokrotnie korzystali z innych środków lokomocji. Tem samem zniknie w taryfie osobowej pojęcie taryfy podmiejskiej, której ulgi będą rozprowadzone na całą sieć kolei państwowych.

Pozatem dokonane będą zasadnicze uproszczenia w zakresie tabel, opłat i biletów, przyczem tabele opłat ulgowych będą wyrażone w stosunku procentowym do tabeli opłat normalnych, co ułatwi podróżnym orjentację co do wysokości ulg. Liczba dotychczasowych 12 tabel będzie zredukowana do 5-ciu tabel, co znów będzie poważnem uproszczeniem. Jednocześnie ilość z różnego rodzaju biletów t. zw. czasokresowych, t. j. na przejazdy wielokrotne ulegnie redukcji z kilkunastu typów do kilku zasadniczych, ogólnie dostępnych (np. tygodniowe, miesięczne).

Dla bliższych przejazdów będą wprowadzone bilety powrotne. Szereg ulg, dotychczas ustalonych w drodze pozataryfowej, a zwłaszcza ulg turystycznych znajdzie wyraz w nowej kodyfikacji taryfy, która będzie wydana jako podręcznik z wymiennemi kartkami, ułatwiającemi przeprowadzanie potrzebnych zmian. Wreszcie będą przeprowadzone odpowiednie poprawki w zakresie jazdy przez ustalenie dla pociągów dalekobieżnych pierwszych stacyj zatrzymań, poza obrębem strefy podmiejskiej. Wprowadzone to będzie w tym celu, ażeby nie zapełniać tych pociągów podróżnymi podmiejskimi ku niewygodzie podróżnych, jadących dalej. Dzięki znów temu, że dalekobieżne pociągi osobowe będą zatrzymywały się dopiero poza strefą dotychczasowego ruchu podmiejskiego zyska jednocześnie na tem szybkość pociągów.

Powyższe zmiany, będące wynikiem długotrwałych prac i narad, są już zasadniczo zaakceptowane przez czynniki kompetentne, co pozwala przypuszczać, że w niedługim już czasie będą wprowadzone w życie.

Handel zagraniczny.

Częściowe wykorzystywanie pozwoleń przywozu.

Według ostatniego okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 6 bm. wydanego w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu pozwolenia wydawane przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu na przywóz towarów zakazanych mogą być częściowo wykorzystywane nie więcej jak przy 5 zgłoszeniach celnych, bez względu na to, czy zgłoszenia te składane są jednocześnie, czy w pewnych odstępach czasu.

Jeżeli strona przy 5-ciu zgłoszeniach celnych nie wyczerpie kontyngentu w danem pozwoleniu, to traci prawo do wykorzystania reszty na podstawie tego pozwolenia, choćby okres ważności pozwolenia jeszcze nie minął.

W związku z tem niedopuszczalne jest doklejanie do pozwolenia dalszych kartek (przydłużników), przeznaczonych do odnotowania częściowych odpraw.

Omawiane zarządzenie dotyczy pozwoleń przywozu, wystawionych z datą 1 października 1935 r. i późniejszą; pozwolenia wystawione przed tym terminem mogą być wykorzystywane na dotychczasowych warunkach.

Prace nad usprawnieniem eksportu.

W ciągu m. lipca szereg firm eksportowych został wezwany do Państwowego Instytutu Eksportowego celem poinformowania Instytutu o trudnościach, na jakie firmy te napotykają przy eksporcie. P. I. E. na podstawie tych rozmów przygotowuje specjalne sprawozdanie dla Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Pozatem będą polepszone warunki uzyskiwania kredytów na eksport. Wydaje się, że banki zgodzą się na udzielanie takich kredytów na zasadzie dokumentów wywozowych, co dotychczas napotykało na trudności.

Różne.

O Pożyczce Inwestycyjnej.

Wobec kończącego się sezonu budowlanego opinja publiczna jest zaciekawiona rezultatami udziału pożyczki inwestycyjnej w dziedzinie budownictwa.

Ogółem — jak wiadomo — z pożyczki tej, wynoszącej globalnie 152 milj. zł. przeznaczono na rozbudowę w bieżącym roku 110 milj. zł. Ponieważ pożyczka jest spłacana ratami, do dnia 1-go września rb. wpłynęło na jej poczet 80,5 milj., a więc więcej, aniżeli połowa, reszta zaś wpłacana jest ratami, przeciętnie po 13 milj. zł miesięcznie.

Cała pożyczka w kwocie 152 milj. zł została już — zgodnie z uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów — rozdysponowana na budowy i inwestycje, nieprzewidziane w budżecie państwowym.

Z sumy tej przyznano 50 milj. zł na roboty drogowe, na który to cel przewiduje 2-letni program budowy dróg 120 milj. zł (z podatków państwowych, samorządowych i innych źródeł).

Z pozostałej kwoty z pożyczki inwestycyjnej przeznaczono 25 milj. zł na roboty wodne, 25 milj. zł na zatrudnienie bezrobotnych w obrębie samorządów i w dziedzinie budownictwa państwowego, a 12 milj. na prace inwestycyjne w rolnictwie, a więc na meljoracje, osuszanie błot itd. Około 32 milj. zł przeznaczono na rozbudowę Gdyni oraz na prace elektryfikacyjne i wreszcie pozostałe 8 miljonów na różne inne cele, głównie w zakresie budownictwa państwowego.

Wszystkie te dane przemawiają bardzo wymownemi cyframi do przekonania każdego o doniosłości znaczenia pożyczki inwestycyjnej dla naszego życia gospodarczego — a równocześnie wskazują, że pożyczka ta jest przeznaczona zgodnie z zapowiedzią, dzięki czemu musi się też pogłębić zaufanie społeczeństwa do organów, dysponujących groszem publicznym.

Wakacyjne praktyki przemysłowe.

Prosimy uprzejmie te firmy, które przyjęły podczas wakacyj praktykantów na skutek akcji zainicjowanej przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, aby zechciały nas zawiadomić, jakie spostrzeżenia z praktykami temi poczyniły, czy sposób załatwiania tych spraw w formie obecnej jest odpowiedni, względnie jakieby należało przeprowadzić zmiany systemu.

Przypominamy, że sprawa ta wywołała pewne zaniepokojenie w sferach przemysłowych i dlatego pragnęlibyśmy uzyskać informacje od WPanów, jak ona w praktyce wyglądała.

W sprawie wykonania rozporządzenia o środkach kosmetycznych.

Akcja Związku Przemysłu Perfumeryjnego, przeciw rozporządzeniu o środkach kosmetycznych, które jeszcze nie jest wykonywane, poczyniła znaczne postępy i jak się wydaje odnośne władze centralne przy pomocy dostarczanego im materjału naukowego i praktycznego, coraz lepiej widzą bezpodstawność szeregu punktów w rozporządzeniu i zapewne przystąpią do jego rewizji.

Zmiana gdańskiej ustawy monetarnej.

Senat w Gdańsku wydał rozporządzenie, zmieniające dotychczasową gdańską ustawę monetarną.

Według tego rozporządzenia, cenę 1 kg czystego złota wyznaczono na 5.924,44 guld., tj. tyleż, co kurs 1 kg złota w Polsce w złotych.

W obiegu znajdować się będą monety niklowe 10-cio guldenowe, 5-cio guldenowe, 1-guldenowe i półguldenowe. Norma obiegu tych monet nie może przekraczać 30 guld. na głowę ludności Wolnego Miasta. Pozatem znajdować się będzie w obiegu bilon bronzowy (10 fenigów i 5 fenigów) oraz miedziany (2 fenigi i 1 fenig). Obieg bilonu nie może przekraczać normy 3 guldenów na głowę ludności W. M.

Wydawnictwa.

„Buchalter Polski".

„Buchalter Polski". Organ Polskiego Związku Zawodowego Buchalterów, Rzeczoznawców i Bilansistów, Warszawa, ul. Nowogrodzka 20.

Wyszedł z druku zeszyt 7-8 za miesiąc lipiec i sierpień 1935 r. i zawiera następujące artykuły: 1) z życia Związku, 2) Bibljografja, 3) Plany rachunkowości: a) Cukrowni (dok.), b) Sklepu muzycznego, c) Składu aptecznego, d) Huty szklanej, e) Spółki kominiarskiej, f) Młyna parowego, 4) Rachunkowość a bankructwo drobnych przedsiębiorstw, 5) Czy potrzebny „Dziennik"?, 6) O rachunkach interesentów w obcych walutach.

Jak układać skuteczne ogłoszenia.

Lech Szuman. Jak układać skuteczne ogłoszenia. Poznań 1935. Bibljoteka Reklamowa Nr. 1.

Pan Szuman zainteresował się tematem, który dotąd leżał u nas niemal całkiem odłogiem. Książka jego zaznajamia nas wszechstronnie z reklamą ogłoszeniową. Dowiadujemy się tam, jakie ogłoszenia mają pozytywny skutek i dlaczego. Ponieważ zaś autor stale posługuje się wzorami i przykładami, więc książka jest przekonywująca i ciekawa. Po przeczytaniu zdajemy sobie całkowicie sprawę z tego, jak dużo wydaje się na ogłoszenia, bez należytej korzyści z nich. Książka nie jest droga (2,70 zł) i można ją polecić wszystkim zainteresowanym tematem ogłoszeń. Oto spis rozdziałów: I. Znajomość ogłaszanego towaru. II. Części składowe ogłoszenia. III. Jakie powinno być ogłoszenie. IV. Jak układać ogłoszenia. V. Gdzie i kiedy ogłaszać. VI. Ewidencja i kontrola umieszczanych ogłoszeń. VII. Wzory skutecznych ogłoszeń. VIII. Wzory tytułów.

Autor zapowiada dalsze prace z tego tematu. Oczekujemy je z zainteresowaniem.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.